

WYROK TRYBUNAŁU (druga izba)

z dnia 1 października 2009 r. *

W sprawie C-505/07

mającej za przedmiot wniosek o wydanie, na podstawie art. 234 WE, orzeczenia w trybie prejudycjalnym, złożony przez Tribunal Supremo (Hiszpania) postanowieniem z dnia 22 października 2007 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 19 listopada 2007 r., w postępowaniu wszczętym przez:

Compañía Española de Comercialización de Aceite SA,

przy udziale:

Asociación Española de la Industria y Comercio Exportador de Aceite de Oliva (Asoliva),

Asociación Nacional de Industriales Envasadores y Refinadores de Aceites Comestibles (Anierac),

Administración del Estado,

* Język postępowania: hiszpański.

TRYBUNAŁ (druga izba),

w składzie: C.W.A. Timmermans, prezes izby, J.C. Bonichot, K. Schiemann, J. Makarczyk (sprawozdawca) i C. Toader, sędziowie,

rzecznik generalny: J. Kokott,
sekretarz: K. Sztranc-Sławiczek, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 17 grudnia 2008 r.,

rozważywszy uwagi przedstawione:

- w imieniu Compañía Española de Comercialización de Aceite SA przez R. Illescasa Ortiza, abogado,

- w imieniu Asociación Española de la Industria y Comercio Exportador de Aceite de Oliva (Asoliva) przez M. Albarracín Pascual, procuradora oraz M.C. Ortege Martínez, abogada,

- w imieniu Asociación Nacional de Industriales Envasadores y Refinadores de Aceites Comestibles (Anierac) przez F. Bermúdeza de Castra Rosilla, procurador oraz A. Ruiza-Giméneza Aguilara, abogado,

— w imieniu Komisji Wspólnot Europejskich przez F. Jimena Fernándeza oraz F. Castilla de la Torre, działających w charakterze pełnomocników,

po zapoznaniu się z opinią rzecznika generalnego na posiedzeniu w dniu 12 lutego 2009 r.,

wyduje następujący

Wyrok

- 1 Wniosek o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym dotyczy wykładni art. 12a rozporządzenia Rady nr 136/66/EWG z dnia 22 września 1966 r. w sprawie ustanowienia wspólnej organizacji rynku olejów i tłuszczów (Dz.U. L 172, s. 3025), zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1638/98 z dnia 20 lipca 1998 r. (Dz.U. L 210, s. 32) (zwanym dalej „rozporządzeniem nr 136/66”) oraz art. 2 rozporządzenia Rady nr 26 z dnia 4 kwietnia 1962 r. dotyczącego stosowania niektórych reguł konkurencji w odniesieniu do produkcji rolnej i handlu produktami rolnymi (Dz. U. 30, s. 993).
- 2 Wniosek ten został przedstawiony w ramach skargi wniesionej przez Compañía Española de Comercialización de Aceite SA (zwanej dalej „Cecasa”) na decyzję Tribunal de Defensa de la Competencia z dnia 5 marca 2002 r. odmawiającą udzielenia indywidualnego zezwolenia na stworzenie wspólnego przedsięwzięcia wprowadzającego na rynek oliwę z oliwek.

Ramy prawne

Uregulowania wspólnotowe

Uregulowania dotyczące zastosowania reguł konkurencji do sektora rolnego

3 Zgodnie z motywem pierwszym rozporządzenia nr 26:

„[...] na mocy art. [36] traktatu jedną z kwestii, w odniesieniu do których należy podjąć decyzję w ramach wspólnej polityki rolnej, jest to, czy reguły konkurencji ustanowione w traktacie należy stosować do produkcji rolnej i handlu produktami rolnymi [...]”.

4 Artykuł 1 rozporządzenia nr 26 stanowi:

„Od momentu wejścia w życie niniejszego rozporządzenia art. [81]–[86] traktatu, jak również przepisy ustanowione w celu ich wykonania, z zastrzeżeniem przepisów art. 2 poniżej, mają zastosowanie do wszystkich porozumień, decyzji i praktyk, o których mowa w art. [81] ust. 1 i art. [82] traktatu, jakie odnoszą się do produkcji lub handlu produktami wyszczególnionymi w załączniku [I] do traktatu”.

5 Do produktów rolnych wymienionych w załączniku I do traktatu WE należy oliwa z oliwek.

6 Na podstawie art. 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 26:

„1. Artykuł [81] ust. 1 traktatu nie ma zastosowania do tych porozumień, decyzji i praktyk, o których mowa w poprzednim artykule, które stanowią integralną część krajowej organizacji rynku lub są niezbędne do osiągnięcia celów określonych w art. [33] traktatu. W szczególności nie ma on zastosowania do porozumień, decyzji i praktyk rolników, zrzeszeń rolników czy też związków takich zrzeszeń należących do jednego państwa członkowskiego, które zajmują się produkcją czy też sprzedażą produktów rolnych lub korzystają ze wspólnych urządzeń do przechowywania, obróbki lub przetwarzania produktów rolnych oraz [na podstawie tego przepisu] nie istnieje obowiązek stosowania jednolitych cen, o ile Komisja nie stwierdzi, że skutkiem tego jest wykluczenie konkurencji lub zagrożenie realizacji celów art. [33] traktatu.

2. Po zasięgnięciu opinii państw członkowskich i wysłuchaniu zainteresowanych przedsiębiorstw lub związków przedsiębiorstw i wszelkich innych osób fizycznych czy też prawnych, które uważa za właściwe, Komisja ma wyłączne uprawnienia, z zastrzeżeniem kontroli ze strony Trybunału Sprawiedliwości, do określania w drodze decyzji podlegającej opublikowaniu, które porozumienia, decyzje i praktyki spełniają warunki określone w ust. 1”.

Uregulowania dotyczące sektora olejów i tłuszczów

7 Artykuł 12a rozporządzenia nr 136/66 stanowi:

„W przypadku poważnych zakłóceń na rynku w niektórych regionach Wspólnoty w celu regulacji rynku może, zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 38, zostać podjęta decyzja upoważniająca instytucje, udzielające wystarczających gwarancji i zatwierdzone

przez państwa członkowskie, do zawierania umów na składowanie oliwy z oliwek, którą sprzedają. Pierwszeństwo wśród takich instytucji mają [grupy] producentów i związki tych [grup], uznane zgodnie z rozporządzeniem [Rady] (WE) nr 952/97 [z dnia 20 maja 1997 r. w sprawie grup i [związków] producentów (Dz.U. L 142, s. 30)].

Środki określone w akapicie pierwszym mogą być stosowane między innymi, w przypadku gdy średnia cena odnotowana na rynku w reprezentatywnym okresie kształtuje się na poziomie niższym niż 95% ceny interwencyjnej obowiązującej w roku gospodarczym 1997/98.

Kwota pomocy przyznanej na realizację umów oraz szczegółowe zasady wykonania niniejszego artykułu, w szczególności ilości, jakości i okres przechowywania oliwy, ustala się zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 38 w taki sposób, by zapewnić jej znaczące oddziaływanie na rynek. Pomoc może być przyznana w drodze przetargu”.

- 8 Artykuł 38 ust. 1 rozporządzenia nr 136/66 odsyła do procedury komitologii.
- 9 Z art. 1 rozporządzenia nr 952/97 wynika, że to rozporządzenie wprowadziło w pewnych regionach system zachęcający do tworzenia grup producentów i związków takich grup.

10 Artykuł 1 rozporządzenia nr 952/97 jest zredagowany w ten sposób:

„W celu zaradzenia stwierdzonym w pewnych regionach strukturalnym niedoborom na poziomie podaży i wprowadzania na rynek produktów rolnych, które to niedobory charakteryzują się niedostatecznym stopniem organizacji producentów, niniejsze rozporządzenie wprowadza w tych regionach system zachęcający do tworzenia grup producentów i ich związków” [tłumaczenie nieoficjalne].

11 Rozporządzenie nr 952/97 zostało uchylone począwszy od dnia 3 lipca 1999 r. rozporządzeniem Rady (WE) nr 1257/1999 z dnia 17 maja 1999 r. w sprawie wsparcia rozwoju obszarów wiejskich z Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej (EFOGR) oraz zmieniającym i uchylającym niektóre rozporządzenia (Dz.U. L 160, s. 80) i nie zostało zastąpione innym aktem.

12 Z motywu czterdziestego czwartego rozporządzenia nr 1257/1999 wynika, że w obliczu istniejącej pomocy grupom i [związkom] producentów w kilku wspólnych organizacjach rynku nie ma już potrzeby udzielania szczególnego wsparcia grupom producentów w ramach rozwoju rolnictwa.

13 Motyw jedenasty rozporządzenia nr 1638/98 ma następujące brzmienie:

„System publicznego skupu oddziałuje na producentów w sposób stymulujący i może przyczynić się do destabilizacji rynku; wobec powyższego należy zaprzestać prowadzenia skupu, a odniesienia w przepisach dotyczące ceny interwencyjnej muszą być skreślone lub zastąpione innymi”.

14 Motyw dwunasty tego rozporządzenia brzmi:

„Jeżeli podaż oliwy z oliwek ma być regulowana w przypadku wystąpienia poważnych zakłóceń na rynku, należy wprowadzić system pomocy dla prywatnego składowania, przy czym w sposób priorytetowy należy w tym zakresie traktować umowy zawierane z [grupami] producentów i związkami takich [grup], uznanymi zgodnie z rozporządzeniem [rozporządzeniem nr 952/97]”.

15 Artykuł 1 ust. 1 rozporządzenia Komisji (WE) nr 2768/98 z dnia 21 grudnia 1998 r. w sprawie programu pomocy dla prywatnego składowania oliwy z oliwek (Dz.U. L 346, s. 14) stanowi:

„Właściwe organy w producenckich państwach członkowskich zawierają umowy na prywatne składowanie oliwy z oliwek pierwszego tłoczenia luzem na warunkach ustanowionych w niniejszym rozporządzeniu”.

16 Na podstawie art. 1 ust. 2 tego rozporządzenia Komisja może ogłosić zaproszenie do składania ofert na czas ograniczony w celu ustalenia pomocy udzielanej z tytułu wykonania umów na prywatne składowanie oliwy z oliwek.

Uregulowania krajowe

- 17 Zgodnie z art. 1 Ley 16/1989 de Defensa de la Competencia (ustawy nr 16/1989 w sprawie ochrony konkurencji) z dnia 17 lipca 1989 r. (BOE nr 170, z dnia 18 lipca 1989 r., s. 22747, zwanej dalej „LDC”):

„1. Wszelkie porozumienia, decyzje, wspólne zalecenia lub uzgodnione bądź zamierzone praktyki o tym samym charakterze, które mają na celu, powodują lub mogą powodować zapobieżenie, ograniczenie lub zakłócenie konkurencji na całym rynku krajowym lub jego części, są zakazane, a w szczególności te, które polegają na:

- a) ustalaniu w sposób bezpośredni lub pośredni cen albo innych warunków handlowych lub usług;

- b) ograniczaniu lub kontrolowaniu produkcji, dystrybucji, rozwoju technicznego lub inwestycji;

- c) podziale rynków lub źródeł zaopatrzenia.

[...]

2. Porozumienia, decyzje lub zalecenia zakazane na podstawie ust. 1 niniejszego przepisu są nieważne z mocy prawa i nie są objęte odstępstwami przewidzianymi niniejszą ustawą.

[...]”.

18 Artykuł 3 LDC, zatytułowany „Warunki zezwolenia”, ma następujące brzmienie:

„1. Można zezwolić na porozumienia, decyzje, zalecenia i praktyki w rozumieniu art. 1 lub ich kategorie, które mogą polepszyć produkcję lub komercjalizację towarów i usług lub popierać postęp techniczny lub gospodarczy, o ile:

- a) konsumenci i użytkownicy mogą mieć rozsądny udział w korzyściach [z nich wynikających];
- b) na zainteresowane przedsiębiorstwa nie są nakładane ograniczenia, które nie są niezbędne do osiągnięcia tych celów, oraz
- c) nie dają uczestniczącym przedsiębiorstwom możliwości eliminowania konkurencji w stosunku do znacznej części danych towarów lub usług.

2. Zezwolić można również na porozumienia, decyzje, zalecenia i praktyki w rozumieniu art. 1 lub ich kategorii, o ile uzasadnia to ogólna sytuacja gospodarcza oraz interes ogólny, oraz:

- a) mają one na celu ochronę i popieranie eksportu, o ile nie mają wpływu na konkurencję na rynku wewnętrznym i są zgodne z zobowiązaniami wynikającymi z ratyfikowanych przez Hiszpanię umów międzynarodowych, lub,
- b) prowadzą w wystarczającym stopniu do podwyższenia poziomu socjalnego i gospodarczego w zacofanych częściach kraju lub sektorach, lub
- c) ze względu na ich niewielkie znaczenie nie mogą wpływać na konkurencję w znaczący sposób”.

Postępowanie przed sądem krajowym i pytania prejudycjalne

¹⁹ Z akt sprawy przedłożonych Trybunałowi wynika, że Cecasa jest spółką akcyjną prawa hiszpańskiego, której 68% kapitału należy do producentów oliwy, olejarni i spółdzielni, natomiast 32% do instytucji kredytowych i innych podmiotów. Akcjonariusze przedsiębiorstwa produkujący oliwę stanowią między 50% a 60% hiszpańskiej krajowej produkcji oliwy z oliwek.

²⁰ W dniu 5 kwietnia 2001 r. Cecasa złożyła wniosek do krajowego organu ochrony konkurencji o indywidualne zezwolenie w rozumieniu art. 3 LDC celem stworzenia przedsięwzięcia wprowadzającego na rynek oliwę z oliwek, którego główny cel miał polegać na zapobieżeniu spadku cen poniżej określonego poziomu, wyznaczonego na

około 95% wcześniej obowiązującej ceny interwencyjnej, poprzez skupowanie oliwy na tym poziomie cenowym i wprowadzanie jej na rynek, gdy tylko wzrośnie cena.

21 Decyzją z dnia 5 marca 2002 r. Tribunal de Defensa de la Competencia oddalił ten wniosek, stwierdzając w uzasadnieniu, że wniosek o indywidualne zezwolenie złożony przez Cecasę ma na celu ustanowienie porozumienia między konkurentami celem zachowania cen oliwy z oliwek w przypadku nadwyżek produkcyjnych.

22 Wspomniana decyzja została w zasadniczej części podtrzymana wyrokiem izby ds. sporów administracyjnych Audiencia Nacional z dnia 22 lipca 2005 r., od którego Cecasa wniosła kasację do sądu krajowego.

23 W tych okolicznościach Tribunal Supremo postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

„1) Czy art. 12a rozporządzenia nr 136/66/EWG [...] pozwala zaliczyć spółkę akcyjną złożoną w większości z producentów, olejarni i spółdzielni plantatorów i producentów oliwy do »instytucji« upoważnionych do zawierania umów na składowanie oliwy z oliwek? Czy spółkę o takich cechach można uznać za równoważną z grupami producentów i ich związkami, uznanymi zgodnie z rozporządzeniem [...] nr 952/97?

2) W przypadku zaliczenia spółki do »instytucji« mogących prowadzić działalność w zakresie składowania — czy »zatwierdzenie przez państwo«, które powinny

posiadać te instytucje zgodnie z cytowanym art. 12a rozporządzenia nr 136/66 może być uzyskane w ramach wniosku o indywidualne wyłączenie (»zezwolenie«) wniesionego do krajowego organu ochrony konkurencji?

- 3) Czy art. 12a rozporządzenia nr 136/66 bezwzględnie wymaga, by Komisja w każdym przypadku udzielała zezwolenia na składowanie oliwy z oliwek, czy przeciwnie — daje się on pogodzić z istnieniem mechanizmu uzgodnionego między producentami w celu skupowania i składowania tej oliwy z oliwek, finansowanego również ze środków prywatnych, który to mechanizm byłby wdrażany na tych samych przesłankach i warunkach, na których uruchamiane jest prywatne składowanie finansowane ze środków wspólnotowych, w celu uzupełnienia i przyspieszenia składowania finansowanego ze środków wspólnotowych i bez przekraczania jego granic?

- 4) Czy stanowisko przyjęte przez Trybunał [...] w wyroku z dnia 9 września 2003 r. w sprawie C-137/00 [Milk Marque i National Farmers' Union, Rec. s. I-7975] w przedmiocie stosowania przez organy krajowe wewnętrznego prawa ochrony konkurencji do porozumień producentów mogących co do zasady wchodzić w zakres stosowania art. 2 rozporządzenia [...] nr 26 pozostaje aktualne w przypadku porozumień, które z uwagi na swoje cechy charakterystyczne oraz cechy danego sektora mogą mieć wpływ na wspólnotowy rynek oliwy z oliwek jako całości?

- 5) W przypadku przyjęcia, że krajowe organy właściwe w sprawach konkurencji są upoważnione do stosowania przepisów krajowych wobec takich porozumień mogących mieć wpływ na wspólną organizację rynku tłuszczów, czy organy te mogą bezwzględnie odmówić spółce, takiej jak skarżąca, możliwości skorzystania z mechanizmów składowania oliwy z oliwek nawet w sytuacjach »poważnych zakłóceń« przewidzianych w art. 12a rozporządzenia nr 136/66?''.

W przedmiocie pytań prejudycjalnych

W przedmiocie dopuszczalności wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym

- 24 W drugiej części pierwszego pytania prejudycjalnego sąd krajowy odnosi się do rozporządzenia nr 952/97, które w chwili wydawania decyzji kwestionowanej w ramach sporu w postępowaniu przed sądem krajowym już nie obowiązywało.
- 25 W tym względzie należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem, jeśli postawione pytania dotyczą wykładni prawa wspólnotowego, Trybunał jest co do zasady zobowiązany do wydania orzeczenia (zob. wyrok z dnia 16 grudnia 2008 r. w sprawie C-213/07 *Michaniki*, Zb.Orz. s. I-9999, pkt 33 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 26 Odmowa udzielenia odpowiedzi na pytanie prejudycjalne postawione przez sąd krajowy jest możliwa jedynie wtedy, gdy żądana wykładnia prawa wspólnotowego w sposób oczywisty nie ma żadnego związku ze stanem faktycznym lub przedmiotem sporu toczącego się przed sądem krajowym, lub też gdy problem ma charakter hipotetyczny albo gdy Trybunał nie posiada wystarczającej wiedzy na temat okoliczności faktycznych i prawnych, aby odpowiedzieć na postawione mu pytania w użyteczny sposób (zob. ww. wyrok w sprawie *Michaniki*, pkt 34 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 27 Tymczasem jak podnosi rzecznik generalna w pkt 33 swojej opinii, rozporządzenie nr 952/97 nie utraciło swego znaczenia wraz z utratą mocy obowiązującej.
- 28 W niniejszym przypadku, ponieważ grupy producentów i ich związki są wyraźnie zidentyfikowane w art. 12a rozporządzenia nr 136/66, to odgrywają one konkretną rolę

w ramach tego przepisu. To bowiem tym grupom i ich związkom prawodawca wspólnotowy przyznał pierwszeństwo w zawieraniu umów na składowanie oliwy z oliwek.

- 29 W konsekwencji należy stwierdzić, że druga część pierwszego pytania prejudycjalnego jest dopuszczalna.

W przedmiocie pytania pierwszego

- 30 Przez swoje pierwsze pytanie sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia, czy spółka akcyjna, której udziałowcami większościami są producenci oliwy z oliwek, olejarnie i spółdzielnie plantatorów oliwy, a pozostałe udziały pozostają w rękach podmiotów finansowych, wchodzi w zakres pojęcia „instytucje” upoważnione do zawierania umów na składowanie w rozumieniu art. 12a rozporządzenia nr 136/66.
- 31 W tym względzie należy przypomnieć, że jak wynika z motywu jedenastego rozporządzenia nr 1638/98, w świetle zagrożenia destabilizacji rynku w związku z systemem publicznego skupu, Rada Unii Europejskiej postanowiła w ramach reformy rynku oliwy z oliwek zaprzestać prowadzenia publicznego skupu i w tym celu przyjęła to rozporządzenie.
- 32 Z motywu dwunastego rozporządzenia nr 1638/98 wynika, że jeżeli podaż oliwy z oliwek ma być regulowana w przypadku wystąpienia poważnych zakłóceń na rynku, należy wprowadzić system pomocy dla prywatnego składowania. Charakterystyka tego systemu została zawarta w art. 12a rozporządzenia nr 136/66.

- 33 Tym samym z art. 12a w związku z motywem dwunastym rozporządzenia nr 1638/98 wynika, że może zostać podjęta decyzja upoważniająca instytucje, udzielające wystarczających gwarancji i zatwierdzone przez właściwe władze państw członkowskich, do zawierania umów na prywatne składowanie oliwy z oliwek. Wśród takich instytucji znajdują się grupy producentów i związki tych grup w rozumieniu rozporządzenia nr 952/97, którym przyznano pierwszeństwo.
- 34 Należy stwierdzić, że z zastrzeżeniem przestrzegania wymogów określonych w art. 12a rozporządzenia nr 136/66, zarówno przedsiębiorstwa prywatne, jak i przedsiębiorstwa publiczne, niezależnie od ich składu czy sposobu finansowania, mogą zostać upoważnione do zawierania umów na podstawie tego przepisu.
- 35 W rezultacie na pytanie pierwsze należy odpowiedzieć w ten sposób, że spółka akcyjna, której udziałowcami większościami są producenci oliwy z oliwek, olejarnie i spółdzielnie plantatorów oliwy, a pozostałe udziały pozostają w rękach podmiotów finansowych, może wchodzić w zakres pojęcia „instytucje”, w rozumieniu art. 12a rozporządzenia nr 136/66, upoważnionych do zawierania umów na prywatne składowanie oliwy z oliwek na podstawie tego przepisu, z zastrzeżeniem spełnienia warunków w nim przewidzianych.

W przedmiocie pytania drugiego

- 36 Przez swoje pytanie drugie sąd krajowy zmierza zasadniczo do ustalenia przesłanek wydania przez państwo członkowskie zatwierdzenia przewidzianego w art. 12a rozporządzenia nr 136/66.
- 37 W pierwszej kolejności należy podnieść, że wspomniany przepis nie zawiera żadnych wskazówek odnośnie do charakteru procedury krajowej prowadzącej do wydania

zatwierdzenia instytucji wyrażającej wolę prowadzenia prywatnego składowania oliwy z oliwek. Nie uściśla tym bardziej rodzaju organu krajowego upoważnionego do wydania takiego zatwierdzenia.

- 38 O ile państwa członkowskie posiadają tym samym w tym obszarze zakres swobody w organizacji procedury zatwierdzenia prywatnego składowania oliwy z oliwek w rozumieniu art. 12a rozporządzenia nr 136/66, o tyle korzystają z niej tylko pod warunkiem pełnego respektowania celów i zobowiązań ustalonych w tym rozporządzeniu.
- 39 Tym samym organ powołany na podstawie prawa państwa członkowskiego do wydania zatwierdzenia powinien być w stanie przeprowadzić wszelkie właściwe weryfikacje celem upewnienia się, że instytucja, która złożyła wniosek o zatwierdzenie, jest odpowiednia do prowadzenia prywatnego składowania oliwy przy przestrzeganiu przepisów regulacji rolnych i że udziela w tym zakresie wystarczających gwarancji.
- 40 Ponadto w trosce o zachowanie skuteczności art. 12a rozporządzenia nr 136/66 organ upoważniony do zatwierdzenia instytucji dla celów zawierania umów na podstawie tego przepisu powinien móc być jasno identyfikowalny.
- 41 W rezultacie na pytanie drugie należy odpowiedzieć w ten sposób, że „zatwierdzenie przez państwo”, które powinny posiadać instytucje w rozumieniu art. 12a rozporządzenia nr 136/66, może być uzyskane w ramach wniosku o indywidualne wyłączenie („zezwolenie”) wniesionego do krajowego organu ochrony konkurencji, pod warunkiem że organ ten posiada skuteczne narzędzia pozwalające na weryfikację zdolności instytucji, która złożyła wniosek do prowadzenia, przy przestrzeganiu wymogów prawnych, prywatnego składowania oliwy z oliwek.

W przedmiocie pytania trzeciego

- 42 Przez swoje pytanie trzecie sąd odsyłający zmierza zasadniczo do ustalenia, czy art. 12a rozporządzenia nr 136/66 sprzeciwia się istnieniu uzgodnionego między prywatnymi przedsiębiorcami mechanizmu skupowania i składowania oliwy z oliwek, finansowanego ze środków prywatnych, który nie został poddany procedurze zezwolenia, do której odnosi się ten przepis.
- 43 W tym względzie, jak przypomniano w pkt 31 i 32 niniejszego wyroku, w następstwie przyjęcia rozporządzenia nr 1638/98, w ramach reformy rynku oliwy z oliwek, wprowadzony został w art. 12a rozporządzenia nr 136/66 system pomocy wspólnotowej dla realizacji umów prywatnego składowania oliwy z oliwek.
- 44 W świetle brzmienia tego przepisu należy podnieść, że mechanizm wprowadzony w art. 12a rozporządzenia nr 136/66 stosuje się wyłącznie do przypadków składowania prywatnego korzystającego z finansowania wspólnotowego.
- 45 Natomiast jeśli przedsiębiorcy nie dążą do uzyskania wsparcia wspólnotowego, prywatne składowanie oliwy z oliwek nie wchodzi w zakres stosowania rozporządzenia nr 136/66.
- 46 Tym samym art. 12a rozporządzenia nr 136/66 nie sprzeciwia się wprowadzeniu mechanizmu prywatnego składowania, finansowanego ze środków prywatnych.
- 47 Wprowadzenie takiego rozwiązania, niekorzystającego z pomocy wspólnotowej, nie powinno jednak skutkować wyłączeniem składowania oliwy z oliwek ze stosowania przepisów prawa wspólnotowego i krajowego obowiązujących na rynku oliwy z oliwek, jak również reguł konkurencji.

48 W rezultacie na pytanie trzecie należy odpowiedzieć w ten sposób, że art. 12a rozporządzenia nr 136/66 nie sprzeciwia się uzgodnionemu między prywatnymi przedsiębiorcami mechanizmowi skupowania i składowania oliwy z oliwek, finansowanemu ze środków prywatnych, który nie został poddany procedurze zezwolenia, do której odnosi się ten przepis.

W przedmiocie pytań czwartego i piątego

49 Przez swoje pytania czwarte i piąte sąd krajowy zmierza do ustalenia zakresu kompetencji krajowego organu ochrony konkurencji, w przypadku gdy porozumienie między przedsiębiorstwami działającymi na krajowym rynku oliwy z oliwek może powodować zakłócenia na poziomie wspólnotowym.

50 W tym względzie należy przypomnieć, że prawo wspólnotowe i prawo krajowe w zakresie konkurencji są stosowane równoległe, jako że postrzegają one praktyki ograniczające z różnego punktu widzenia. Podczas gdy art. 81 WE i 82 WE ujmują je z powodu przeszkód, które mogą z nich wyniknąć dla handlu między państwami członkowskimi, krajowe porządki prawne, które kierują się względami właściwymi każdemu z nich, postrzegają praktyki ograniczające jedynie w tym jednym kontekście (zob. ww. wyrok w sprawie Milk Marque i National Farmers' Union, pkt 61 i przytoczone tam orzecznictwo).

51 Zważywszy na to równoległe stosowanie przepisów prawa krajowego i wspólnotowego z zakresu konkurencji, okoliczność, że porozumienie zawarte między przedsiębiorstwami działającymi w obszarze objętym wspólną organizacją rynku może mieć wpływ na wymianę handlową między państwami członkowskimi, nie może prowadzić do wyłącznego stosowania prawa wspólnotowego.

52 Jak Trybunał już bowiem orzekł, biorąc pod uwagę to, że zakres stosowania wspólnotowych reguł konkurencji nie jest identyczny z zakresem stosowania krajowych reguł konkurencji, okoliczność, że przez art. 36 WE i rozporządzenie

nr 26 prawodawca wspólnotowy uzgodnił cele wspólnej polityki rolnej ze wspólnotową polityką konkurencji, niekoniecznie prowadzi do tego, że wszelkie stosowanie krajowego prawa konkurencji jest sprzeczne z art. 36 WE i rozporządzeniem nr 26 (ww. wyrok w sprawie Milk Marque i National Farmers' Union, pkt 66).

- 53 Co się tyczy w szczególności wykładni art. 2 ust. 2 rozporządzenia nr 26, jak podniosła rzecznik generalna w pkt 87 swojej opinii, wyłączność kompetencji Komisji upoważnionej do stwierdzenia, do jakich porozumień, decyzji i praktyk stosuje się odstępstwo przewidziane w art. 2 ust. 1 tego rozporządzenia, nie stoi również w konsekwencji na przeszkodzie stosowaniu krajowego prawa konkurencji.
- 54 Artykuł 2 ust. 2 rozporządzenia nr 26 dotyczy bowiem jedynie określenia organu właściwego dla stosowania wspólnotowego prawa konkurencji.
- 55 Należy jednak przypomnieć, że gdy krajowy organ ochrony konkurencji działa w obszarze objętym wspólną organizacją rynku rozpatrywanego sektora, jest zobowiązany powstrzymać się od wszelkich działań, które mogłyby stanowić odstępstwo od tej wspólnej organizacji lub ją naruszać (ww. wyrok w sprawie Milk Marque i National Farmers' Union, pkt 94).
- 56 Ponadto w przypadku podlegającym zarówno zakresowi przedmiotowego stosowania art. 81 ust. 1 WE, jak też krajowemu prawu konkurencji organy krajowe nie mogą zajmować stanowiska stojącego w sprzeczności z decyzją Komisji lub tworzyć zagrożenia powstania takiej sprzeczności (zob. podobnie wyrok z dnia 14 grudnia 2000 r. w sprawie C-344/98 Masterfoods i HB, Rec. s. I-11369, pkt 51, 52).

- 57 W rezultacie należy stwierdzić, że z zastrzeżeniem przestrzegania warunków, do których odniesiono się w pkt 55 i 56 niniejszego wyroku, krajowe organy ochrony konkurencji są upoważnione do sprawowania kontroli, a tym samym wprowadzenia zakazu dla mechanizmu składowania oliwy z oliwek, uzgodnionego i finansowanego poza zakresem stosowania art. 12a rozporządzenia nr 136/66, który może wywierać wpływ na rynek wspólnotowy.
- 58 Biorąc pod uwagę powyższe, na pytania czwarte i piąte należy odpowiedzieć w ten sposób, że w zakresie, w jakim krajowy organ ochrony konkurencji powstrzymuje się po pierwsze od podejmowania jakichkolwiek działań mogących stanowić odstępstwo od wspólnej organizacji rynku oliwy z oliwek lub ją naruszać, a po drugie od wydawania decyzji sprzecznych z decyzjami Komisji lub tworzenia zagrożenia takiej sprzeczności, może on stosować krajowe prawo konkurencji wobec porozumienia wpływającego na rynek oliwy z oliwek na szczeblu wspólnotowym.

W przedmiocie kosztów

- 59 Dla stron postępowania przed sądem krajowym niniejsze postępowanie ma charakter incydentalny, dotyczy bowiem kwestii podniesionej przed tym sądem, do niego zatem należy rozstrzygnięcie o kosztach. Koszty poniesione w związku z przedstawieniem uwag Trybunałowi, inne niż poniesione przez strony postępowania przed sądem krajowym, nie podlegają zwrotowi.

Z powyższych względów Trybunał (druga izba) orzeka, co następuje:

- 1) Spółka akcyjna, której udziałowcami większościami są producenci oliwy z oliwek, olejarnie i spółdzielnie plantatorów oliwy, a pozostałe udziały pozostają w rękach podmiotów finansowych, może wchodzić w zakres pojęcia „instytucje” w rozumieniu art. 12a rozporządzenia Rady nr 136/66/EWG z dnia 22 września 1966 r. w sprawie ustanowienia wspólnej organizacji rynku**

olejów i tłuszczów, zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1638/98 z dnia 20 lipca 1998 r., upoważnionych do zawierania umów na prywatne składowanie oliwy z oliwek na podstawie tego przepisu, z zastrzeżeniem spełnienia warunków w nim przewidzianych.

- 2) „Zatwierdzenie przez państwo”, które powinny posiadać instytucje w rozumieniu art. 12a rozporządzenia nr 136/66, zmienionego rozporządzeniem Rady (WE) nr 1638/98, może być uzyskane w ramach wniosku o indywidualne wyłączenie („zezwozenie”) wniesionego do krajowego organu ochrony konkurencji, pod warunkiem że organ ten posiada skuteczne narzędzia pozwalające na weryfikację zdolności instytucji, która złożyła wniosek do prowadzenia, przy przestrzeganiu wymogów prawnych, prywatnego składowania oliwy z oliwek.
- 3) Artykuł 12a rozporządzenia nr 136/66, zmienionego rozporządzeniem nr 1638/98, nie sprzeciwia się uzgodnionemu między prywatnymi przedsiębiorcami mechanizmowi skupowania i składowania oliwy z oliwek, finansowanemu ze środków prywatnych, który nie został poddany procedurze zezwolenia, do której odnosi się ten przepis.
- 4) W zakresie, w jakim krajowy organ ochrony konkurencji powstrzymuje się po pierwsze od podejmowania jakichkolwiek działań mogących stanowić odstępstwo od wspólnej organizacji rynku oliwy z oliwek lub ją naruszać, a po drugie od wydawania decyzji sprzecznych z decyzjami Komisji Wspólnot Europejskich lub tworzenia zagrożenia takiej sprzeczności, może on stosować krajowe prawo konkurencji wobec porozumienia wpływającego na rynek oliwy z oliwek na szczeblu wspólnotowym.

Podpisy